

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدین حفظه الله تعالی

موضوع:

مقدمات؛ علم؛ موانع کسب علم؛ تقلید

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: فاروق ملازمی

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۱۲

آیا جناب منصور هاشمی خراسانی ما را از سلف عالم‌تر و فاضل‌تر می‌داند؟!

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۱۲

اگر منظور شما از «ما» شخص شما یا اشخاص خاص دیگری در پیرامون شماست، جناب منصور هاشمی خراسانی درباره‌ی شما اطلاع و تبعاً قضاوت خاصی ندارد و به عالم‌تر و فاضل‌تر بودن یا نبودن شما از سلف حکم نمی‌کند، ولی اگر منظورتان «نوع آیندگان» است، ایشان عالم‌تر بودن و فاضل‌تر بودن «نوع آیندگان» از «نوع گذشتگان» را با توجه به دلایلی عقلی و شرعی که در کتاب «بازگشت به اسلام»^۱ ذکر فرموده است، «ممکن» می‌داند و معتقد است که عالم‌تر بودن و فاضل‌تر بودن مطلق سلف از مطلق آیندگان، بر خلاف پندار کسانی که آن را بدیهی می‌پندارند، بدیهی نیست و قطعی شمرده نمی‌شود و با این وصف، تقلید از آنان بر پایه‌ی ظنّ به عالم‌تر بودن و فاضل‌تر بودنشان، نظر به عدم اعتبار ظن در اسلام، واجب بلکه جایز نیست. به هر حال، روشن است که سلف، به معنای مسلمانان سه نسل نخست، پیامبرانی معصوم نبودند که عالم‌تر بودن و فاضل‌تر بودنشان از آیندگان بدیهی یا قطعی باشد و تقلید از آنان واجب یا جایز شمرده شود.

با این حال، جناب منصور هاشمی خراسانی امکان عالم‌تر بودن آنان از آیندگان را می‌پذیرد، ولی انتقال علم آنان به آیندگان به صورت صحیح و کامل را مشکوک بلکه مردود می‌شمارد و معتقد است که موانع سیاسی و مذهبی فراوانی برای آن وجود داشته است که جایی برای یقین به صحت و کمال آن باقی نمی‌گذارد و ظنّ به صحت و کمال آن نیز با توجه به عدم اعتبار ظن در اسلام کافی نیست. همچنانکه فاضل‌تر بودن مسلمانان نخستین از آیندگان را از لحاظ اجر اخروی می‌داند و آن را دلیلی برای تقلید از آنان نمی‌یابد.

۱. ص ۴۵ تا ۴۷

www.alkhorasani.com

بَیِّنَاتُ الْإِسْلَامِ مِنْ مَنَاصِبِ هَاشِمِي خُرَاسَانِي حَفِظَهُ اللهُ تَعَالَى

بنابراین، حاصل سخن ایشان درباره‌ی سلف این است که اولاً عالم‌تر بودن و فاضل‌تر بودن آنان از آیندگان به صورت مطلق، قطعی نیست و از عقل و شرع ثابت نمی‌شود و تنها محتمل است و این احتمال برای لزوم تقلید از آنان کافی نیست و ثانیاً به فرض عالم‌تر بودن آنان از آیندگان، قطعی نیست که علم آنان به صورت صحیح و کامل به آیندگان رسیده باشد تا تقلید از آنان بر پایه‌ی آن ممکن و ضروری باشد و به فرض فاضل‌تر بودن آنان، فضل‌شان به معنای بیشتر بودن اجرشان در آخرت است که مستلزم تقلید از آنان در دنیا نیست.

بنابراین، از نظر جناب منصور هاشمی خراسانی، مسلمانان باید به جای سلف، از کتاب خداوند و سنت قطعی پیامبر او صلی الله علیه و آله و سلم تبعیت کنند؛ همچنانکه سلف نیز می‌کوشیدند که همین کار را انجام دهند و خود از سلف‌شان تبعیت نمی‌کردند و از خلف نمی‌خواستند که تابع آنان باشند و این واقعیتی است که بر اهل اطلاع پوشیده نیست.

خداوند به همه‌ی مسلمانان توفیق ترک تعصب و تقلید و التزام به اسلام خالص و کامل برکنار از همه‌ی اهواء و مذاهب را ارزانی دارد.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر معصوم‌ها شیخ جعفر سبحانی
www.alkhorasani.com

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر معصوم‌ها شیخ جعفر سبحانی حفظه الله تعالی

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.